

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	64-25/288167
Otsuse kuupäev	10.04.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Osaühingu Tolira Ehitus vaidlustus Harku Vallavalitsuse riigihankes „Harku vallas Meriküla trepi projekteerimine ja rekonstrueerimine“ (viitenumber 288167) hankija otsustele lükata tagasi Osaühingu Tolira Ehitus pakkumus ning tunnistada edukaks aktsiaseltsi EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG pakkumus
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Osaühing Tolira Ehitus, esindaja vandeadvokaat Marko Mehilane Hankija, Harku Vallavalitsus, esindaja Liina Sepp Kolmas isik, aktsiaselts EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG, esindaja vandeadvokaat Kristina Uuetoa-Tepper
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

1. Jätta rahuldamata Osaühingu Tolira Ehitus vaidlustus Harku Vallavalitsuse riigihankes „Harku vallas Meriküla trepi projekteerimine ja rekonstrueerimine“ (viitenumber 288167).
2. Mõista Osaühingult Tolira Ehitus aktsiaseltsi EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG kasuks välja aktsiaseltsi EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG lepingulise esindaja kulud 2200 eurot (käibemaksuta).
3. Jätta Osaühingu Tolira Ehitus poolt vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei

esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 13.12.2024 avaldas Harku Vallavalitsus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusega riigihanke „Harku vallas Meriküla trepi projekteerimine ja rekonstrueerimine“ (viitenumber 288167) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Tehniline kirjeldus (edaspidi TK), Vastavustingimused ning Vorm 3 Ehituskulude liigitus (edaspidi Vorm 3).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 20.01.2025, esitasid pakkumuse 9 pakkujat, sh Osaühing Tolira Ehitus ja aktsiaselts EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG.

2. 05.03.2025 korraldusega nr 105 „Avatud hankemenetlusega riigihanke „Harku vallas Meriküla trepi projekteerimine ja rekonstrueerimine“ pakkumuste vastavaks ja edukaks tunnistamine, pakkumuste tagasilükkamine“ (edaspidi Korraldus) lükkas Hankija muuhulgas tagasi Osaühingu Tolira Ehitus pakkumuse ning tunnistas edukaks EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG pakkumuse.

3. 14.03.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Osaühingu Tolira Ehitus (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele lükata tagasi Osaühingu Tolira Ehitus pakkumus ning tunnistada edukaks aktsiaseltsi EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 21.03.2025 kirjaga nr 12.2-10/64 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 26.03.2025 ja neile vastamiseks 31.03.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha Vaidlustaja ning menetluskulude nimekirja Vaidlustaja ja Kolmas isik. Teiseks tähtpäevaks esitasid täiendavad seisukohad Hankija ja Kolmas isik.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Osaühing Tolira Ehitus**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija lükkas Vaidlustaja pakkumuse tagasi põhjendusega, et pakkumus ei vasta RHAD-i tingimustele, kuna maksumustabeli (Vorm 3) ühele reale on märgitud „X“:

Hankija kontrollis esitatud pakkumuste vastavust ning tuvastas, et Osaühing Tolira Ehitus pakkumus ei vasta esitatud tingimustele. Hankija on hankemenetluses pakkumuse maksumuse osas seadnud tingimuseks, et pakkuja esitab pakkumuse maksumuse eurodes pakkumuse maksumuse tabeli Vorm 3 Ehituskulude liigitus kohaselt, täites kõik tabeli alajaotustele vastavad tühjad/valged lahtrid. Ka pakkumuse maksumuse vormil on hankija punasega välja toonud, et pakkuja täidab kõik tühjad/valged lahtrid. Erandiks on tabelis kood 83, mis tuli pakkujatel täita vaid juhul, kui eesmärgi saavutamiseks vajalikke ehitustöid ei olnud tabelis võimalik liigitada eelpool loetletud alajaotuste alla. Osaühing Tolira Ehitus pakkumuse maksumuse vorm ei ole täidetud hankija nõuete kohaselt, kuivõrd pakkumuse maksumuse vormil on pakkuja real 45 kood 54 märkinud maksumuseks „X“. Hankija on hankemenetluses hindamiskriteeriumiks seadnud pakkumuse maksumuse, st mh eeldust, et pakkuja täidab maksumuse tabeli lahtrid arvuliste väärtustega. Pakkumuse maksumust ei ole võimalik

objektiivselt hinnata, kui pakkuja on maksumuse tabelis märkinud hinna lahtrisse „X“. Juhul, kui hankija maksumuse vormi täitmise tingimused jäid ebaselgeks, oleks tulnud hankijalt küsida sellekohaseid selgitusi. Pakkumuse maksumuse vormi korrektne täitmine on pakkumuse oluliseks sisuliseks aspektiks. Tegemist ei ole vaid vormilise puudusega. Olukorras, kus pakkuja on maksumuse vormil täitnud lahtri(d) mittedumbriliste tähistega on tegemist sisulise puudusega, mida ei ole võimalik selgitustega kõrvaldada, kuivõrd numbritega täitmata lahtrite täitmine avaldab otseselt mõju esitatud pakkumuse maksumusele. Hankija on andnud selged juhised, millised lahtrid tuleb maksumuse vormil täita ning millise mitte täitmine on lubatav, kui ehitustööd saab liigitada teiste alajaotuste alla. Hankijal ei ole täitmata lahtritega vormi alusel võimalik pakkumuse sisu objektiivselt tuvastada, st ei ole ilmne, mis on pakkumuse tegelik sisu. Juhul, kui hankija lubaks pakkujal, kes ei täitnud tabelit korrektselt hankija tingimuste kohaselt, oma pakkumust peale pakkumuste esitamise tähtaega muuta, kohtleks hankija pakkujaid ebavõrdselt.

Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine on põhjendamatu ning vastuolus RHS §-iga 3 ja § 114 lg-ga 2. Vaidlustaja esitatud Vorm 3 vastab RHAD-i nõutele ning selle puhul ei esine ei formaalset ega sisulist kõrvalekallet.

5.2. Vormis 3 kohta on sätestatud, et *pakkuja täidab kõik tühjad/valged lahtrid*. Vaidlustaja täitiski kõik tühjad/valged lahtrid, sh koodi 54 (*Sillapiirde kate*), kuhu märkis „X“. Nõutud oli üksnes täita tühjad/valged lahtrid, kuid ei olnud keeldu, et täitmisel ei tohi mingisse lahtrisse märkida „X“. Seega ei esine Vaidlustaja pakkumuse puhul kõrvalekallet RHAD-i tingimusest.

5.3. Sellel, miks Vaidlustaja märkis Vormi 3 koodi 54 (*Sillapiirde kate*) lahtrisse „X“, on loogiline põhjus - samasisuline töö/kulu on Vormil 3 juba koodil 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*). Nii kajastaski Vaidlustaja kogu vastava maksumuse/kulu koodi 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) all, koodi 54 (*Sillapiirde kate*) lahtrisse märkis aga „X“. Vaidlustaja pakkumuse maksumus sisaldab kõiki töid ja kulusid.

5.4. Hankemenetluses osalemisest huvitatud isik esitas Hankijale enne pakkumuste esitamise tähtpäeva küsimuse, juhtides Hankija tähelepanu ebakõlale, et sillapiirde kate on Vormil 3 kahel real (vt küsimus 07.01.2025 nr 11: *Vorm 3 Ehituskulude liigituses on p. 45 Silla piirde al.komposiitplaadist kate ja p.54 Sillapiirde kate. Kuidas on mõeldud kulude liigitamine nende kulude vahel?* Hankija jättis sellele küsimusele sisuliselt vastamata, vastates 10.0.2025, et: *Vorm 3 parandatud/täpsustatud*. Tegelikult jättis Hankija Vormil 3 vastavad read - kood 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) ja kood 54 (*Sillapiirde kate*) - samaks. Seda arusaamatum on Korralduse etteheide Vaidlustajale: *Juhul, kui hankija maksumuse vormi täitmise tingimused jäid ebaselgeks, oleks tulnud küsida sellekohaseid selgitusi*.

5.5. Vastavalt RHAD-ile on pakkumuste ainsaks hindamiskriteeriumiks maksumus. Kolmanda isiku pakkumuse maksumus (1 243 122 eurot) on kallim kui Vaidlustaja pakkumuse maksumus (1 140 885,83 eurot). Kuivõrd Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine on õigusvastane, on õigusvastane ka Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine.

5.6. 26.03.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.6.1. Asjas on määrava kaaluga asjaolud, mille osas vaidlus puudub:

1) hankelepingu täitmisel tuleb silla piirdeid nii seestpoolt kui väljapoolt ühtemoodi katta valgete alumiiniumkomposiitplaatidega, ehk Vormi 3 jaotises „KANDETARINDID“ koodi 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) all ja jaotise „FASSAADIELEMENDID ja KATUSED“ koodi 54 (*Sillapiirde kate*) all sätestatud sillapiirde kate on samaliigiline ja kokkukuuluv töö, s.o sillapiirete katmine valge alumiiniumkomposiitplaadist kattega nii seestpoolt kui väljapoolt;

2) hankemenetluses osalemisest huvitatud isik esitas Hankijale 07.01.2025 küsimuse, mille kohaselt tuleks vastav samasisulise töö kulu Vormis 3 esitada. Hankija jättis küsimusele vastamata;

3) Hankija ei esitanud enne Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamist Vaidlustajale selgitusküsimust ega tundnud huvi, kas Vaidlustaja pakkumuse maksumuses on arvestatud kõikide sillapiirde katte töödega;

4) väljapoolt sillapiirde katmist alumiiniumkomposiitplaatidega on Hankija vastuses vaidlustusele nimetanud *silla fassaadipinnaks* ja Kolmas isik nimetanud *silla fassaadiks*.

5.6.2. Vaidlustaja esitatud Vorm 3 on kooskõlas RHAD-i nõuetega ja selles on täidetud kõik tühjad/valged lahtrid. See, et Vaidlustaja on tervikliku töö (sillapiirde katmine alumiiniumkomposiitplaatidega) kulud Vormis 3 esitanud „KANDE TARINDID“ all (kood 45 *Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*), kuhu see loogiliselt ja ka hankepingule kohalduva standardi EVS 885:2005 „Ehituskulude liigitus“ kohaselt käib, ei saa olla käsitletav pakkumuse sisulise kõrvalekaladena.

5.6.3. Ekslik on Hankija seisukoht, et Vaidlustaja pakkumus on mittevastav, kuna ei sisalda kõiki Hankija nõutud kulusid, sest koodi 54 *Sillapiirde kate* lahtrisse on märgitud „X“. Vaidlustaja pakkumus maksumusega 1 140 885,83 eurot sisaldab kõiki Riigihanke mahtu kuuluvaid töid ja kulusid.

5.6.4. Silla piirete katmine on ühtekuuluv ja terviklik töö – sillapiire tuleb nii seestpoolt kui väljapoolt katta valge alumiiniumkomposiitkattega.

5.6.5. Vastavustingimuste kohaselt (Pakkumuse maksumus) esitatakse pakkumuse maksumus kahel viisil:

1) Vormil 3 (Ehituskulude liigitus);

2) eRHR töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“, kus märgitakse lepingu tööde maksumus kokku (Vormi 3 „Kõik kokku“ lahter).

Vaidlustaja pakkumuse maksumus oli nii Vormil 3 kui eRHR töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ identne, ehk 1 140 885,83 eurot.

5.6.6. Hankija ette antud Vorm 3 (Ehituskulude liigitus) on sillapiirde katte osas ebaloogiline. Silla piirde katmine (silla piirete katmine nii seest kui väljastpoolt valgete alumiiniumkomposiitplaatidega nagu näeb ette eelprojekti p 3.1) on samaliigiline, terviklik ja kokkukuuluv töö. Vormilt 3 on ebaselge, miks Hankija on ühtekuuluva ja tervikliku sillapiirde katte kulud jaganud kahe jaotise - lisaks „KANDE TARINDID“ koodile 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*), kuhu sillapiirde katte kulud sisuliselt ja loogiliselt kuuluvad, veel „FASSAADIELEMENDID JA KATUSED“ alla, kood 54 (*Sillapiirde kate*). Loogiline ja kooskõlas hankepingule kohalduva standardiga EVS 885:2005 (Ehituskulude liigitus) on sillapiirete katte kulude esitamine jaotises „KANDE TARINDID“.

5.6.7. Standardi EVS 885:2005 „Ehituskulude liigitus“ (lk 11-12) kohaselt kuulub sillapiirete katmise kulu jaotise „KANDE TARINDID“ alla, täpsemalt „KANDE TARINDID - 32. Kandvad seinad ja välisseinad“ alla. EVS 885:2005 järgne kululiigitus koosneb erinevatest pearühmadest 0-9, mis omakorda koosnevad veel põhirühmadest ja kulurühmadest. Pearühm KANDE TARINDID hulka käiva „32. Kandvad ja välisseinad“ juures on selgitusena toodud, et siia kuuluvad Kandvad verikaalsed tarindid (välis- ja vaheseinad, postid, šahtid, välisseinaga terviku moodustavad pinnatarvikud). KANDE TARINDID alla kuuluvad muuhulgas „Seinte fassaadikatted“ (kood 328), mida Kolmas isik nimetab vastuses vaidlustusele *silla piirete välisküljed ehk silla fassaad*. Käesoleval juhul moodustavad silla piirete alumiiniumkomposiitplaadid välisseinaga tervikliku pinnakatte/pinnatarindi, mis standardi EVS 885:2005 järgi liigitub „KANDE TARINDID“ alla.

Kokkuvõtlikult, ka hankelepingule kohalduva standardi EVS 885:2005 kohaselt kuulub silla piirete kate (silla piirete katmine nii seestpoolt kui väljapoolt alumiiniumkomposiitplaatidega) kulu „KANDE TARINDID“ alla ehk samamoodi nagu on Vormi 3 täitnud Vaidlustaja, esitades kogu sillapiirete katte kulu „KANDE TARINDID“ all, koodis 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) ning sellest tulenevalt märkides jaotises FASSAADIELEMENDID JA KATUSED koodi 54 (*Sillapiirde kate*) lahtrisse „X“-i.

5.6.8. TK lk-1 7 on otsesõnu sätestatud, et hankelepingus kohaldub ja tuleb lähtuda nimetatud standardist EVS 885:2005 „Ehituskulude liigitus.“

5.6.9. Seda, et Hankija ette antud Vorm 3 on sillapiirete katte kulude osas ebaselge, on leidnud ka teised pakkujad. Nagu selgub vastavaks tunnistatud pakkumused esitanud pakkujate BauEst OÜ ja Montreco OÜ vastustest Vaidlustaja päringule, on pakkujad Vormi 3 koodide 45 ja 54 all esitanud erinevaid ja vastuolulisi kulusid.

5.6.9.1. BauEst OÜ on pakkumuse Vormis 3 arvestanud ja esitanud koodide 45 ja 54 all kulusid, mis sinna ei kuulu. BauEst OÜ 26.03.2025 vastus: *Meie eelarvestaja sai aru selliselt, et Vormis 3 positsioon 4. Kandetarindid - kood 45 „Sillapiirde al.komposiitplaadist kate“ all tuleks arvestada komposiitplaadi kandvat aluskarkassi. Positsioonil 5. Fassaadielemendid ja katted alapunktis kood 54 „Sillapiirde kate“ tuleks pakkuda komposiitplaadi enda tarnet ja paigaldust. Vastavalt meie eelarvestaja arusaamale esitasime ka enda hinnapakumuse täites mõlemad positsiooni read. Seega on BauEst OÜ esitanud Vormil 3 koodi 45 all hoopis komposiitplaadi kandvat aluskarkassi kulud, koodi 54 all aga hoopis komposiitplaadi enda tarne ja paigalduse kulud.*

5.6.9.2. Montreco OÜ on 26.03.2025 selgitanud: *Antud hange oli kehvasti/segaselt ülesse ehitatud. Iseenesest on tegu ühe ja sama sillapiirde alumiiniumkomposiitkattega. Segaseks jäi, mis ridadele tuleks see esitada. Minu arusaamisel EVS 885:2005 loogika järgi peaks see kõik olema koos ikka „KANDE TARINDID“ all. Kuna ei olnud täpsustatud kuidas täpsemalt vaja esitada ja hankes oli kirjas, et täida kõik read, panime midagi nii reale 45 kui reale 54. Lisaks arvestasin reas 54 sillapõrandakatetega. Kokkuvõtlikult oli hankija eesmärk ju lõpphind ja vaheridade paigutus ning summerimine ei olnud oluline minu teada.*

Seega jäi ka Montreco OÜ-le Vorm 3 ebaselgeks. Lisaks sellele, et Montreco OÜ on oma pakkumuse sillapiirete kulu ridade 45 ja 54 vahel nõ suvaliselt jaganud, on Montreco OÜ koodi 54 alla arvestanud muuhulgas sillapõrandakatete maksumuse.

Eeltoodust nähtuvalt on ainetud Hankija ja Kolmanda isiku väited, et Vormis 3 oli mõistlikule pakkujale kõik selge ja arusaadav.

5.6.10. Seda, et Vorm 3 oli sillapiirete katte kulude osas pakkujatele ebaselge, viitab ka Hankija vastuse konstateering, et Vormi 3 koodid 45 ja 54 olid täidetud erinevate pakkujate puhul väga erinevate maksumustega.

5.6.11. Selguse huvides täitis Vaidlustaja Vormi 3 selliselt, et pani kogu silla piirete katte kulu ühe koodi alla (jaotises „KANDE TARINDID“, kood 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) ning jaotises „FASSAADIELEMENDID JA KATUSED“ märkis kood 54 lahtrisse sellest tulenevalt „X“-i. See ei tähenda, et Vaidlustaja pakkumusest oleks vastav kulu välja jäetud või seda kulu ei oleks Vaidlustaja pakkumuses maksumuses arvestatud.

5.6.12. Arusaamatuks jäävad Kolmanda isiku ja Hankija vastustes esitatud väited nagu oleks 07.01.2025 küsimusele nr 11 Hankija vastanud küsimusele nr 9 antud vastusega. Küsimus nr 9 oli *Millega kaetakse seinad seestpoolt?* ja Hankija vastus: *Palun vaadake eelprojekti.* Küsimusest nr 9 ja selle vastusest on võimatu järeldada, et sellega on antud ka vastus küsimusele nr 11.

5.6.13. Hankija ei küsinud Vaidlustaja pakkumuse maksumuse ega Vormi 3 kohta selgitusi. Ainuüksi selgituste küsimata jätmine on Hankija oluline kaalutlusviga, mis on viinud ebaõigete hankeotsusteni. Selgitusküsimuse esitamisel oleks Hankija aru saanud, et Vaidlustaja pakkumus sisaldab kõiki nõutud kulusid, sh silla piirete väljastpoolt katmist valge alumiiniumkomposiitplaadist kattega nii seest kui väljastpoolt. Tegemist oleks üksnes selgitusega, millega ei muudeta Vaidlustaja pakkumust ega pakutud kogumaksumust.

5.6.14. Riigihankes on pakkumuste hindamise aluseks üksnes pakkumuste kogumaksumus ning pakkumusi ei hinnata üksikute kuluridade põhisel.

6. Hankija, **Harku Vallavalitsus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Riigihanke läbiviimisel kasutas Hankija RHS § 52 lg-s 3 sätestatud nn pöördmenetlust.

6.2. Hankija on Vastavustingimuste osas „Pakkumuse maksumus” toonud järgmise selgituse: *Pakkuja esitab: 1) pakkumuse maksumuse eurodes pakkumuse maksumuse tabeli Vorm 3 Ehituskulude liigitus kohaselt, täites kõik tabeli alajaotustele vastavad tühjad/valged lahtrid ja [---].*

Lisaks on Vormi 3 alguses märgitud punases kirjas, et hinnapaksumus esitatakse eurodes. Veerus C paikneva tabeli osa pealkirjaks on „Maksumus“. Nimetatud pealkirja all paiknevad valged lahtrid, mida on võimalik täita. Sisestades valgetesse lahtritesse arvud, summeeritakse need automaatselt kollastesse lahtritesse. Vaidlustaja märgitud „X“ ei ole euro väärtust tähistav number. Tegemist ei ole Eestis arvestuses kasutatava araabia numbriga, vaid tähestiku võõrtähega. Maksumust arvestatakse numbrites.

6.3. Hankija kontrollis pakkumuste vastavuse kontrollimisel Vaidlustaja esitatud Vormil 3 mh seda, et tabelis ei esine anomaaliat osas, kus pakkuja on sisestanud maksumuseks numbrit 10, mille tabel on muutnud ekslikult „X“-iks. Sellist viga tabelis ei olnud.

6.4. Vajadus täita Vormil 3 maksumuse tabel numbriliste väärtustega pidi olema Vaidlustajale arusaadav. Arvestades, et pakkumuse esitasid 9 pakkujat, kellest vaid Vaidlustaja ei täitnud tabelit kohaselt, näitab, et tabeli täitmise nõuded ja tingimused olid üheselt mõistetavad ja täidetavad. Meelevaldne on Vaidlustaja väide, et Hankija oleks pidanud loetlema tabeli täitmisel kõik, mida lahtritesse sisestada ei tohi. Tegemist on Hankija ettevalmistatud maksumuse vormiga ning iga mõistlik isik saab aru, et maksumuse vormil oodatakse vastavalt kululiigile maksumuse numbrilist sisestamist, mitte suvaliste tähiste esitamist. Samuti on igapäevases käibes araabia, mitte rooma numbrid. Viimasest annavad aimu mh tabeli kollased lahtrid, millelt nähtub täitmata tabeli puhul 0,00€ (lahtrid C8, C12; C25; C29; C41; C46; C48; C56 ja C60). Vaidlustaja ei ole tabelit täitnud nii nagu Hankija on nõudnud, mis mõjutab otseselt pakkumuse sisu.

6.5. Hindamiskomisjoni protokollis nr 1 on Hankija toonud vastavusotsuses Vaidlustaja osas järgmise põhjenduse: *Pakkuja ei ole pakkumuse maksumuse tabelis (vorm 3) täitnud korrektselt koodi 54, kus on maksumuseks märgitud "X". Hankija hanke alusdokumentides seatud tingimuseks oli, et pakkuja täidab kõik tühjad/ valged lahtrid ja hinnapaksumus esitatakse eurodes ühe eurosendini. Riigihangete seaduse § 114 lõike 1 kohaselt kontrollib hankija pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. Lõike 2 kohaselt lükkab hankija pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Hankija on hankemenetluses hindamiskriteeriumiks seadnud pakkumuse maksumuse, st mh eeldust, et pakkuja täidab maksumuse tabeli arvuliste väärtustega. Pakkumuse maksumust ei ole võimalik objektiivselt hinnata, kui pakkuja on maksumuse tabelis märkinud hinna „X“, märgiga. Olukorras, kus hankija maksumuse vormi täitmise tingimused*

jäid ebaselgeks, oleks tulnud hankijalt küsida sellekohaseid selgitusi. Pakkumuse maksumuse vormi korrektne täitmine on pakkumuse oluliseks sisuliseks aspektiks. Tegemist ei ole vaid vormilise puudusega. Olukorras, kus pakkujad on maksumuse vormil jätnud lahtreid täitmata või täitnud need mittenumbriliste tähistega on tegemist sisulise puudusega, mida ei ole võimalik selgitustega kõrvaldada, kuivõrd täitmata lahtrite numbritega täitmine avaldab otseselt mõju esitatud pakkumuse maksumusele. Hankija on andnud selged juhised, millised lahtrid tuleb maksumuse vormil täita ning millise mitte täitmine on lubatav, kui ehitustööd saab liigitada teiste alajaotuste alla. Hankijal ei ole täitmata lahtritega vormi alusel võimalik pakkumuse sisu objektiivselt tuvastada, st ei ole ilmne, mis on pakkumuse tegelik sisu. Juhul, kui hankija lubaks pakkujal, kes ei täitnud tabelit korrektselt hankija tingimuste kohaselt, oma pakkumust peale pakkumuste esitamise tähtaega muuta, kohtleks hankija pakkujaid ebavõrdselt. Teie esitatud maksumuse tabel ei vasta alusdokumentides esitatud tingimustele, kuna olete täitnud lahtri ebakorrektselt. Seega ei osale Teie pakkumus edasises hankemenethuses.

6.6. Vaidlustaja ei ole pakkumuses täitnud kõiki RHAD-i nõudeid, kuivõrd Vorm 3 pole täidetud nõuetekohaselt. Hankija on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumus Riigihankes on sisuliselt mittevastav ning Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamise kohta on õiguspärane.

6.7. Vaidlustaja pakkumuse maksumus ei sisalda kõiki Hankija nõutud töid ja kulusid, kuna Vormil 3 on täitmata kood 54. Vormi 3 kululiigitused 4 pealkirjaga „KANDETARINDID” kood 45 (*Silla piirde al. komposiitplaatidest kate*) all on mõeldud sillakonstruktsiooni sisemist katmist, millest annab aimu ka kululiigi kollasega märgitud üldpealkiri. Kululiik 5 pealkirjaga „FASSAADIELEMENDID JA KATUS” kood 54 (*Silla piirde kate*) all on mõeldud silla fassaadpinna välispinna katmist. Hankija on välis- ja sisepinna teadlikult kululiikidena eraldanud ning Vaidlustajal ei olnud õigust neid omavoliliselt kokku panna. Vaidlustaja poolt tabeli vastava koodi täitmine tähisega „X” ei ole loogiline ega arusaadav. Hankija on seisukohal, et käesoleval juhul esines puudus pakkumuse sisus.

6.8. RHS § 114 lg 2 teise lause kohaselt võib hankija tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid RHAD-is nimetatud tingimustest. Sisuliste kõrvalekallete tuvastamiseks ei piisa, et hankija lähtub pakkumuse vastavuse kontrollis vaid pakkujapoolsest kinnitusest ning ei kontrolli pakkumuse vastavust sisuliselt. Pakkumuste vastavuse kontroll peab olema sisuline ega tohi piirduda vaid pakkuja kinnitustega, et pakkumus vastab kõigile RHAD-is toodud tingimustele. Arvestades hangitavaid projekteerimis- ja ehitustöid, on Hankijale oluline, et kõiki pakkujate esitatud andmeid oleks võimalik kontrollida ja ka võrrelda. Olukorras, kus pakkuja ei ole Hankija nõutud maksumust nõuete kohaselt esitanud, ei ole Hankijal võimalik asuda seisukohale, et pakkumus vastab Riigihanke tingimustele. Vastavuse kontroll ei ole piiritletud üksnes Vastavustingimustega, vaid kõikides RHAD-is, sh TK, hankelepingu projekt, olevate tingimustega. Käesoleval juhul on Hankija Vaidlustaja pakkumuse vastavuse kontrollimisel tuvastanud, et Vaidlustaja pakkumus ei ole hanketingimustele vastav.

6.9. Vaidlustaja pakkumuse vastavuse kontrollimisel ei tekkinud Hankijal küsimusi, mida oleks olnud võimalik selgitustega kõrvaldada. Hankes esitatud 9 pakkumuse maksumuse vormidel on koodid 45 ja 54 täidetud erinevate pakkujate puhul väga erinevate maksumustega, millest tulenevalt ei tekkinud Hankijal kahtlust, et Vaidlustaja võiks olla omaalgatuslikult need kuluread kokku liitnud. Samahästi oleks Vaidlustaja ise võinud maksumuse tabeli korrektse täitmise tagamiseks maksumused eraldada. Olukorras, kus pakkuja on Vormi 3 täitnud Riigihankes seatud tingimustele mittevastavalt, ei ole Hankijal võimalik pakkumust vastavaks tunnistada.

6.10. Sisulise puuduse tuvastamisel ei mängi määravat rolli asjaolu, kui suurt või väikest osa hankelepingu mahust puudus mõjutab.

6.11. Hankija vastas hankemenetluses osalemisest huvitatud isiku 07.01.2025 küsimusele nr 11 ning täpsustas maksumuse vormi vastusele eelnevalt (10.01.2025), kuivõrd maksumuse vormi lahtrid olid lukustatud ning ettevõtjatel puudus võimalus tabelit täita. Seega täpsustas Hankija maksumuse vormi enne, kui esitas sellekohase vastuse teabevahetuses. Hankija mõõnab, et sõnaselgelt 07.01.2025 esitatud küsimusele (ID 920045) nr 11 vastatud ei ole, kuivõrd Hankija eeldas, et sellele eelnenud vastuses (07.01.2025 küsimus ID 919948, vastatud 10.01.2025) küsimusele nr 8 on ka selles osas vastus antud. Lisaks on Riigihanke juures oleva eelprojekti seletuskirja p-i 3.1 lõpus toodud, et *Sild on metallkonstruktsioonil. Kaetud valgete alumiiniumkomposiitplaatidega ja Sisepinnad on viimistletud valgete alumiiniumkomposiitplaatidega*. Eelnevast tulenevalt on Hankija ka Vormil 3 eristanud sisemist ja välimist pinda. Isegi kui nii sisemise kui välimise pinna kattematerjal on sama, ei olnud Vaidlustajal õigust asuda tabelit täitma nii nagu tema soovib.

6.12. RHS §-is 46 on sätestatud hankija ja ettevõtja vahel selgituste küsimisega ja nende esitamisega seotud suhtluse nõuded. Sätte eesmärk on mh tagada, et ettevõtjatele jääks hankija vastusele aega ka reageerida. Hankija esitas Vaidlustaja vastuse 10.01.2025 ning ühtlasi pikendas samal kuupäeval pakkumuste esitamise tähtaega, määrates selleks 20.01.2025. Seega jäi Riigihankest huvitatud isikule enne pakkumuse esitamise tähtaega otsuste tegemiseks piisav ajavaru, sh ajavaru nii RHAD kui ka Hankija selgitustega tutvumiseks ning vajadusel täiendavate küsimuste esitamiseks. Olukorras, kus ettevõtjale nähtus, et Hankija vastused, mh teistele esitatud küsimustele, olid mittepiisavad või puudulikud nii, et nende alusel ei olnud võimalik pakkumust esitada või esinesid täiendavad selgitamist vajavad asjaolud, oleks sellele tulnud õigeaegselt Hankija tähelepanu juhtida ning selgitust küsida. Vastupidisel juhul tuli ettevõtjal esitada pakkumus vastavalt Riigihankes ettenähtud tingimustele ja maksumuse vormile, mitte asuda lahtreid täitma tähistega, mis pakkumuse maksumuse vormil ei ole lubatud.

6.13. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine on õigusvastane, on alusetu. Sõltumata asjaolust, et Vaidlustaja pakkumus oli Kolmanda isiku pakkumusest soodsam ning olukorras, kus Hankija oleks kavatsenud Vaidlustaja pakkumuse edukaks tunnistada, tulnuks Hankijal avatud hankemenetluses kontrollida igal juhul ka RHS §-s 115 sätestatud. Seega ei ole võimalik automaatselt väita, et Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine oli õigusvastane.

6.14. 31.03.2025 esitas Hankija täiendavad seisukohad.

6.14.1. Vaidlustaja on oma täiendavates seisukohtades sisuliselt vaidlustanud RHAD-i, mida hankemenetluse praeguses etapis teha ei saa, sest vaidlustustähtaeg on möödunud.

6.14.2. Asjaolust, et ehitusprojekti seletuskirja p-is 3.1 „Üldosa“ on märgitud *Sild on metallkonstruktsioonil. Kaetud valgete alumiiniumkomposiitpaatidega. Põrandapinnad on musta värvi pesubetoon. Sisepinnad on viimistletud valgete alumiiniumkomposiitplaatidega*, ei saa järeldada, et Vormi 3 jaotises „KANDETARINDID“ koodi 45 all ja jaotise „FASSAADIELEMENDID ja KATUSED“ koodi 54 all sätestatud sillapiirde kate on samaliigiline ja kokkukuuluv töö.

6.14.3. Erinevalt Vaidlustaja väitest ei oma asjas määravat kaalu asjaolu, et enne pakkumuste esitamise tähtaega esitas Riigihankes osalemisest huvitatud isik Hankijale 07.01.2025 küsimuse: *Vorm 3 Ehituskulude liigituses on p.45 Silla piirde al.komposiitplaadist kate ja p.54 Sillapiirde kate. Kuidas on mõeldud kulude liigitamine nende ridade vahel?*, millele Hankija jättis selgesõnaliselt vastamata.

Kui ettevõtjale nähtus, et Hankija vastused, mh teistele esitatud küsimustele, olid puudulikud, oleks sellele tulnud Hankija tähelepanu juhtida ning selgitust küsida. Vaidlustaja ei esitanud

selleks ettenähtud tähtaja jooksul Hankijale selgitustaotlusi ning ei vaidlustanud RHAD-i.

6.14.4. Tähtsust ei ole, et väljapoolt sillapiirde katmist alumiiniumkomposiitplaatidega on Hankija oma 20.03.2025 vastuses nimetanud *silla fassaadipinnaks* ja Kolmas isik nimetanud *silla fassaadiks*. Mõlemal juhul on arusaadavalt räägitud silla välispinnast, mis on nähtav avalikkusele nagu näiteks hoone esikülge.

6.14.5. Vaidlustaja väide, et Vaidlustaja pakkumus maksumusega 1 140 885,83 eurot sisaldab kõiki Riigihanke mahtu kuuluvaid töid ja kulusid ning pakkumuse maksumuses on kõikide vastavate tööde/kuludega 100% arvestatud ja need on esitatud „KANDE TARINDID“ koodi 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) all, ei ole kontrollitav, kuna Vaidlustaja ei täitnud Vormi 3 Riigihankes seatud tingimuste kohaselt. Hankija ei leia, et kindlalt on võimalik väita, et silla sise- ja väliskülje plaatidega katmine kuulub loogiliselt ja sisuliselt jaotisse „KANDE TARINDID“ ning seda ka vastavalt standardile EVS 885:2005 „Ehituskulude liigitus“. Ehituskulude liigitusest on aru saada, et Hankija on käsitlenud osas 5 „FASADIELEMENDID JA KATUSED“ ehitise välisilmet kujundavaid osasid, sh pesubetonplaatidest kate, metallist piirded, käsipuu trepikoja seinal, sillapiirde kate.

6.14.6. Erinevalt hoonest, kus trepp on üheks funktsionaalseks osaks, mis võimaldab liikuda ühelt korrusele teisele, on kavandava trepi sild eraldi olev ning välisruumi kujundav ehitise element sarnaselt trepi torniga. Seetõttu on loogiline ning mh ka standardiga EVS 885:2005 „Ehituskulude liigitus“ kooskõlas, kui Hankija tõi trepi silla väliskatte ära osas 5 „FASADIELEMENDID JA KATUSED“.

Nähtuvalt standardist EVS 885:2005 on osas „FASADIELEMENDID JA KATUSED“ toodud ehitise osade ühiseks tunnuseks see, et osad paiknevad ehitise välisküljes (aknad, fassaadid, välisused, pinnakatted, piirded, sillad, käiguteed, katuse tarindid, katusekatted, müüritised, jms), kujundades sellega ruumi ehitise ümber.

Standardist EVS 885:2005 „Ehituskulude liigitus“ nähtub, et osas „KANDE TARINDID“ sisalduvad erinevad tarindid, mis kannavad lisaks omakaalule ka hoone koormust nagu näiteks talad, postid, fermid ehk kokkuvõtlikult on tegemist konstruktiivsete elementidega. Silla väliskatet ei ole võimalik loogiliselt samastada ehitise konstruktiivse elemendiga.

6.14.7. Hankija on Vastavustingimuste osas „Pakkumuse maksumus“ tingimuse täiendava selgitusena toonud: Pakkumuse esitab: 1) *pakkumuse maksumuse eurodes pakkumuse maksumuse tabeli Vorm 3 Ehituskulude liigitus kohaselt, täites kõik tabeli alajaotustele vastavad tühjad/valged lahtrid ja [---]*. Juba eelnevast tingimuse kirjeldusest koosmõjus Vormil 3 kajastuvate selgituste ja veergude pealkirjadega on üheselt mõistetav, et tabeli kõik read tuleb täita numbriliste väärtustega. Seda tõendavad ka ülejäänud 8 pakkuja korrektselt täidetud maksumuse vormid. Maksumuse vormi (Vorm 3) täitmise juures ei oma tähtsust vaid see, et lahtrid on täidetud, vaid eelkõige, millised numbrilised väärtused on pakkuja tabelis toodule omistanud. Hankija on ette andnud Vormi 3, mis tuli pakkumuses esitada ning seeläbi omalt poolt RHAD-is esitatud selgituste kaudu püüdnud tagada pakkujate poolt vormi täitmisel eksimuste mittetegemist. Hankija on Vormi 3 täitmise määranud eurodes ning kirjeldanud kululiikide ridade ja koodide kaupa, kuidas tuleb vastavate tööde maksumused esitada.

6.14.8. Eelnevast tulenevalt tuleb märkida, et pakkumuse maksumuse vormi real 59 kood 83 on Hankija kulureale lisanud selgituse (*täidetakse vajadusel pakkuja poolt, juhul kui eesmärgi saavutamiseks vajalikke ehitustöid ei ole võimalik liigitada eelpool loetletud alajaotuste alla*). Hankija on andnud Vormil 3 selge juhise, millisel juhul on pakkujal õigus kulu liigitada teiste alajaotuste alla. Viidatud lahter on Vaidlustaja poolt Vormil 3 täidetud. Seegi nägi Hankija ette võimaluse nimetatud kulurea tööd liigitada teiste alajaotuste alla ning jätta nimetatud rida tühjaks, mida Vaidlustaja ei kasutanud. Säärast erisust ei näinud Hankija ette koodide 45 ja 54

puhul. Seega pidi iga pakkuja vastavad read eraldi täitma, mitte asuma summasid liigitama ja kajastama enda arvates rohkem sobival real.

6.14.9. Vaidlustaja ei ole RHAD-i tähtaegselt vaidlustanud. Seega ei oma vaidlustuse lahendamisel tähtsust, kuidas on Hankija Vormi 3 üles ehitanud, milliseid kulusid ning kuidas eristanud ja kajastanud, vaid see, kas pakkuja, täites lahtri tähisega „X“ on teinud seda hanketingimustele vastavalt.

6.14.10. Vormi 3 koostamise aluseks oli eelprojekti autori koostatud eeldatava maksumuse eelarve (kululiigitustega). Selles oli jaotatud eraldi kuludeks silla sisemine ja välimine kate, sest põhiprojekti koostamisel võivad need muutuda. Sisemise katte puhul on võrreldes välimisega erinevad nõuded: sisemisel kattel on võimalik erinev paksus ja kinnitus, sh tuleb arvestada nt ratastooli kasutamisest tulenevate kahjustustega, graffitikindlusega, löögid jms. Eeltoodust tulenevalt oli Hankija sooviks just sisemise ja välimise kulu eristamine.

6.14.11. Riigihankes esitasid lisaks Vaidlustajale ja Kolmandale isikule pakkumused veel 7 pakkujat. Vaidlustaja suhtlus neist kahega ei ole kontrollitav. Vaidlustusmenetluses ei oma tähtsust, kas pakkujad tagantjärele peavad Vormi 3 ebaselgeks või mitte.

6.14.12. Hankija vastust osas, mis puudutab Vormi 3 täitmist pakkujate poolt erinevate maksumustega, ei saa meelevaldselt üle kanda vormi ebaselgusele. Mõistmatuks jääb Vaidlustaja seisukoht justkui oleksid kõigi 9 pakkumuse maksumuse vormidel kood 45 ja 54 all pidanud kajastuma ühesugused numbrid.

6.14.13. Vaidlustaja väited, nagu oleks Vorm 3 täidetud selguse ja läbipaistvuse huvides nii, et kogu sillapiirete kattekulu on pandud ühe koodi alla, ei ole usutav, kuivõrd Vaidlustaja pidi hanketingimustest tulenevalt mõistma, et selline tegevus ei ole Vorm 3 täitmisel lubatud (v.a kood 83). Olukorras, kus Hankija kontrollib pakkumuste hanketingimustele vastavust ning Vaidlustaja Vormil 3 on „X“, kuid maksumuse vorm tuli täita eurodes, ei saa leida, et pakkuja oleks esitanud pakkumuse hanketingimustele vastavalt ning samuti ei nähtu sellest üheselt, et pakkumuses oleks selle kuluga arvestatud.

6.14.14. Hankija on Vastavustingimustes kehtestanud tingimused, millest lähtuvalt tuleb pakkumuse maksumuse vorm täita. Euroopa Kohus on oma otsuse nr C-131/16 p-is 33 asunud seisukohale, et selgituste nõudmisega, mis võib teatud tingimustel olla lubatud, ei tohi kõrvaldada sellist puudust, mis seisneb hankedokumentides nõutud dokumendi või andmete esitamata jätmises. Ka Riigikohus on selgitanud, et hankija ei pea pakkujale andma võimalust puuduste kõrvaldamiseks näiteks siis, kui asjaolud näitavad, et pakkuja on dokumendid või andmed jättnud esitamata teadlikult. Samuti ei pea hankija oletama, kas pakkujal on lisaks esitatud dokumentidele veel dokumente ja andmeid. Vaidlustaja esitatud Vormi 3 kontrollimisel ei tekkinud Hankijal küsimusi, mida oleks saanud selgitustega kõrvaldada. Hankijale nähtus üheselt Vaidlustaja esitatud Vormi 3 kood 54 alt tähis „X“, mis ei olnud vormi täitmisel lubatud tähis. Seega oli pakkumus vaidlusaluses osas üheselt mõistetav ning Hankijal puudus vajadus midagi selgitada ja täpsustada. Tegemist ei olnud kaalutlusotsusega, kuivõrd on fakt, et tähis „X“ ei ole suurus/number, mida eurodes väljendatakse.

6.14.15. RHS ei kohusta hankijat pakkujalt selgitusi küsima, kui esitatud pakkumus on üheselt tõlgendatav ja ilmselge. Sisulise kontrolli läbiviimisel ei pea hankija mingi teabe olemasolul asuma eeldama selle teabe kasutada soovimist pakkuja poolt, kuna hankija ei saa pakkuja eest kujundada pakkumuse sisu. Seega ei pidanud Hankija mõtlema pakkumuse maksumuse vormi lahtrite täitmise kontrollimisel sellele, kas pakkuja on juhuslikult ühe või teise kulu arvestanud mingi muu lahtri summasse, kui nõue oli, et maksumuse vormil tuleb täita kõik lahtrid (v.a kood 83 erisus) ning seda tuleb teha eurodes. Kui Vaidlustaja otsustas omaalgatuslikult täita Vormi 3

mittenumbriilise väärtusega, võttis ta ka riski, et tema Vorm 3 võidakse RHS § 114 lg-st 2 tulenevalt mittevastavaks tunnistada. Kohtupraktika kohaselt lasub pakkujal hankemenetluses kõrgendatud hoolsuskohustus, mille realiseerimiseks peab pakkuja muuhulgas veenduma selles, kas pakkumuses esitati nimelt kõik need andmed, mida hankes küsitud on. Pakkumuse vastavuse eest RHAD-ile vastutab pakkuja. Kui pakkumuse mittevastavus on pakkumuses ilmne ja mittevastavuse kõrvaldamine oleks võimalik üksnes uute andmete esitamise kaudu, on tegemist pakkumuse lubamatu muutmisega pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva. Hankijale nähtus maksumuse vormi kontrollimisel üheselt, et Vaidlustaja on koodi 54 täitnud mittevastavalt, sisestades sinna numbrilise väärtuse asemel „X”-i. Tegemist ei olnud ebaselgete andmetega, mida oleks saanud kõrvaldada, vaid teadlikult Vaidlustaja poolt nõuetele mittevastavalt täidetud lahtriga, mille muutmise ei ole lubatud.

6.14.16. Tähtsust ei oma asjaolu, et hindamise aluseks on pakkumuse kogumaksumus ning pakkumusi ei hinnata ega võrrelda mistahes üksikute kuluridade põhised või alusel.

7. Kolmas isik, **aktsiaselts EHITUSFIRMA RAND JA TUULBERG**, vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Vastavustingimuste osa „Pakkumuse maksumus“ sätestab järgmist:

Pakkuja esitab:

1) pakkumuse maksumuse eurodes pakkumuse maksumuse tabeli Vorm 3 Ehituskulude liigitus kohaselt, täites kõik tabeli alajaotustele vastavad tühjad/valged lahtrid ja

2) pakkumuse maksumuse eRHR-s oleval töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitaja“ toodud struktuuri kohaselt, kuhu märkida lepingu tööde maksumuse summa kokku (Vorm 3 „Kõik kokku“ lahter) ilma käibemaksuta. Kui pakkumuse maksumus (koondsumma „Kõik kokku“, ilma käibemaksuta) tabelis Vorm 3 Ehituskulude liigitus erineb eRHR-s esitatud maksumuse vormist, loetakse õigeks Vorm 3 Ehituskulude liigitus kohaselt esitatud maksumus.

7.2. Vormil 3 on märgitud samuti, et Pakkuja täidab kõik tühjad / valged lahtrid ning täiendavalt lisatud: *Hinnapaksumus esitatakse eurodes ühe eurosendini.*

Hankija otsuse põhjenduste kohaselt on Vaidlustaja märkinud Vormil 3 real koodiga 54 oleva „Kulu liigi“ (vt tabeli ülaosa) *Sillapiirde kate* kohta veergu „Maksumus“ (vt tabeli ülaosa) tähise „X“.

Vaidlustuse põhjenduste kohaselt tuleb eeltoodust järeldada, et Vaidlustaja pakkumus on nõ formaalselt nõuetele vastav, kuivõrd lahtrisse on midagi lisatud, sh olenemata sellest, et tegemist ei ole numbrilise näitajaga. Vaidlustaja seisukoha jaatamisel tuleks järeldada, et pakkumus oleks RHAD-i nõuetele vastav ka siis, kui lahtrisse oleks kirjutatud numbrite asemel ükskõik mida.

7.3. Vormil 3 on ainsa veeru, mida pakkujad said täita, pealkirjaks „Maksumus“. Sellest tulenes ühemõtteliselt nõue esitada veerus „Maksumus“ (ainus veerg, milles olid valged/tühjad lahtrid) konkreetse tööliigi kui kulu osas maksumus ehk hind eurodes (ühe sendini). Vastavustingimuste tingimus „Pakkumuse maksumus“ ning Vorm 3 on selged ega vaja tõlgendamist.

7.4. Isegi juhul, kui Vastavustingimuste tingimus „Pakkumuse maksumus“ ja/või Vorm 3 vajaksid tõlgendamist, tuleks neid menetluspraktika järgi tõlgendada kooskõlas TsÜS § 72 lg 2 teise lausega nii nagu mõistlik isik neid mõistma pidi, arvestades nii grammatilist esitlust kui ka seda, et mõistlikuks isikuks on mitte nõ juhulugeja vaid konkreetselt Riigihanke esemega seotud valdkonna spetsialistid.

- Hanke esemeks on ehitustööd, täpsemalt Harku vallas Meriküla tee ja Muraste Kolmiku tänav L3 kinnistute vahelise allapääsu – Meriküla trepi rekonstrueerimine.

- On üldtuntud asjaolu, et ehitustööde hangetes nõutakse pakkumuse maksumuse esitamist (lisaks eRHRi sisestatavale n.ö koondmaksumusele) detailselt ning seda nimelt

etteantud kululiikide põhisel. Erinevate hankijate kasutatavad nn detailsed tabelid erinevad kululiikide osas ja võivad erineda ka muudes üksikasjades, kuid nendel on üks ühine tunnus – pakkumuse koondmaksumuse moodustavad detailses tabelis toodud kululiikide summa.

- eRHR-i andmetel on Vaidlustaja sõlminud viimase 6,5 aasta jooksul 32 ehitustöödega seotud hankelepingut (osad nendest veel raamlepingud).

- Kuigi Vormi 3 allosas toodud lisaselgitused ei ole grammatiliselt nõ lõpetatud laused, ei saa ka nende põhjal tekkida arvamust, et veerus „Maksumus“ tuleks esitada midagi muud kui konkreetsel real toodud ehitustöö osaga seotud kulud:

7.5. Mitte ühegi tõlgendamiskriteeriumi järgi ei väljenda „X“ maksumust, töö hinda. Seega ei ole Vaidlustaja pakkumus vormiliselt RHAD-ile vastav (puudub igasugune sisuline vahe, kas lahter on „täitmata“ või sinna on märgitud maksumuse (eurodes) asemel mingi mitterumbriline sümbol (X)).

7.6. RHS § 114 lg 2 järgi võib hankija tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest. Sisuliste kõrvalekalletega pakkumuse vastavaks tunnistamine on Vaidlustuses viidatud RHS §-i 3 järgi mitte nõutav vaid selles toodud hankemenetluse üldpõhimõtete otseses vastuolus.

7.7. Käesoleval juhul on Hankija otsuse põhjendustest lähtuvalt selge, et Hankija on kaalunud, kas vaidlusaluses osas ehk real koodiga 54 kululiigi *Sillapiirde kate* kohta veergu „Maksumus“ märgitud „X“ on sisuline puudus või mitte.

Kolmas isik nõustub Hankijaga, et „X“ ei võimalda teha kindlaks, milline on real koodiga 54 nõutud tööliigi (*Sillapiirde kate*) maksumus. Pakkumuses toodud andmeid saab pärast pakkumuse esitamist ainult täpsustada. Kui pakkumust täiendatakse uue informatsiooniga, ei ole tegemist pakkumuses toodud andmete täpsustamisega vaid pakkumuse muutmisega.

Real koodiga *Sillapiirde kate* maksumuseks märgitud „X“-i võib mõista ka selliselt, et konkreetset tööd pole pakutud, kuivõrd maksumus on esitamata, sh ei ole maksumus 0 (null).

7.8. Vaidlustuse põhjenduste kohaselt soovib Vaidlustaja, et reale koodiga 54 märgitud „X“-i sisustataks selliselt, et vastava tööliigiga seotud kulud kajastuvad pakkumuse maksumuses osas, mis on esitatud real koodiga 45 (*Sillapiirde al. komposiitplaatidest kate*). Seda, kas põhi kuluderühmas nr 5 „FASSAADIELEMENDID JA KATUSED“ kuuluv *Sillapiirde kate* sisaldub põhi kuluderühmas nr 4 „KANDETARINDID“ kuulavas *Sillapiirde al. komposiitplaatidest kate* või ei, pole võimalik Vaidlustaja pakkumuse alusel tuvastada. Tegemist on Vaidlustaja sooviga „lisada“ informatsiooni, mida pakkumuses ei ole ning mis on käsitletav RHS-i mõistes pakkumuse muutmise, mitte täpsustamisena.

7.9. Riigihanke objektiks on nähtuvalt eelprojektist Meriküla trepp. Lühidalt ehitatakse kaks kandvat seina, mille vahele paigaldatakse lift ja trepp ning sellele juurdepääsuks ehitatakse sild (vt projekti p 3.1). *Sild on metallkonstruktsioonil. Kaetud valgete alumiiniumkomposiitplaatidega* (samas). *Sisepinnad on viimistletud valgete alumiiniumkomposiitplaatidega* (samas). Seega tuleb valgete alumiiniumkomposiitplaatidega katta silla metallkonstruktsioon nii sisekülgedel kui ka väliskülgedel.

Vormil 3 on esitatud põhi kulurühmana nr 4 „KANDETARINDID“ ja põhi kulurühmana nr 5 „FASSAADIELEMENDID JA KATUSED“. Ühelgi mõistlikul isikul ei saa olla arusaamatust selles, mida käsitleda *Sillapiirde kattena* osas „FASSAADIELEMENDID JA KATUSED“. Fassaadiks nimetatakse argikeeles hoone kõiki välisseinu ehk konstruktiivse lahendusega silla (rajatise) puhul (vt sõnaselge eelprojekt) silla „fassaadi“ ehk silla metalkonstruktsiooni väliskülgi katvaid valgeid alumiiniumkomposiitplaate.

Lisaks sellele, et kaetud peavad olema silla piirete välisküljed ehk silla fassaad (millega seotud kulu tuli esitada real koodiga 54), pidi alumiiniumkomposiitplaatidega olema kaetud ka silla siseküljed, milline kulu tuli esitada real koodiga 45.

7.10. Nähtuvalt TK p-ist 6.1 on töövõtja kohustuseks koostada eelprojekti alusel põhiprojekt koos konstruktiivse osa tööprojektiga. *Töövõtjal tuleb pidevalt projekteerimisprotsessis lahenduste valikul kalkuleerida erinevate lahenduste maksumusi ning vajadusel muuta, et püsida pakkumuse maksumuses ja seda mitte ületada. Materjalide valikul peab projekteerija Tellija nõudmisel esitama Tellija heakskiidu saamiseks ka materjalide näidised. Käesolevas tehnilises kirjelduses sätestamata tingimustes ja nõuetes juhindub Töövõtja kehtivatest normidest, oma kogemustest ja professionaalsusest (TK p 6.2.1).*

Eelprojekti ei ole toodud real koodiga 45 ega ka real koodiga 54 kajastatud alumiiniumkomposiitplaatide kui materjaliliigi täpsustust konkreetse toote tasemel. Iga töövõtja peab ja saab parameetrite osas, mida ei ole TK-s ette antud tegema valiku, millise tootja ning milliste täpsete omadustega toodet kasutada.

7.11. Asjakohaseid valikuid on palju, alates materjali mõõtudest (pikkus, laius, paksus) ning lõpetades täpsete paigaldusnõuete ja kasutusomadustega (sh plaadi katte täpne viimistlus, kulumiskindlus jne). Need mõjutavad otseselt vastavate tööliikide maksumust.

Vaidlustajale ei saanud olla arusaamatu silla väliskülje (ehk fassaadi) ja silla ülejäänud osade plaatidega katmise kulude eristamine Vormil 3.

7.12. Vaidlustaja pakkumuse mittevastavuse fakti ei saa muuta ka vaidlustuses viidatud küsimus Hankijale nr 11 (ID 920045). Hankija ei muutnud 10.01.2025 Vormi 3.

7.13. Pakkumuste esitamise tähtaeg Riigihankes saabus 20.01.2025. RHAD-i ei ole vaidlustatud ega täiendavaid selgitusi küsitud.

7.14. Kolmas isik on seisukohal, et eluliselt on usutav, et Vaidlustajale oli tegelikult 10.01.2025 Hankija poolt (kokku 12-le küsimusele) antud vastustest selge, et Vormil 3 tuleb eristada (ehk tuua ridadel koodidega 45 ja 54 eraldi välja) silla väliskülgede katteplaatidega katmise maksumus ja ülejäänud silla osade katteplaatidega katmise maksumus. Nimelt esitati Hankijale mh küsimus nr 9: *Millega kaetakse silla seinad seestpool, millele Hankija vastas: Palun vaadake eelprojekti.* Kuna küsija, ei saanud aru sellest, et eelprojekti järgi tuleb ka silla siseküljed katta valgete alumiiniumkomposiitplaatidega, oli ka mõisteta „segadus“ selles osas, miks lisaks reale koodiga 54 (väliskülgede katteplaadid) on veel rida koodiga 45 ehk üldise esitati küsimus nr 11. Hankija juhtis vastuses küsimusele nr 9 tähelepanu eelprojektile, milles on välja toodud, et mitte üksnes silla välisseinad (fassaad, kulu real koodiga 54) tuleb katta valgete alumiiniumkomposiitplaatidega vaid ka siseseinad (kulu real koodiga 45).

7.15. Kuna otsus Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks tunnistamise kohta on õiguspärane, on õiguspärane ka otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.

7.16. 30.03.2025 esitas Kolmas isik täiendavad seisukohad.

7.16.1. Vaidlustusest nähtub soov vaielda RHAD-i tingimuste üle, mis pärast pakkumuste esitamise tähtaja saabumist ei ole võimalik.

7.16.2. Vaidlustaja ei esitanud Vormi 3 real koodiga 54 numbrilist maksumust (sh nulli) vaid lisas tabelisse „X“-i. Seega puuduvad pakkumuses andmed vastava tööliigi maksumuse kohta (milliseid andmeid soovib Vaidlustada „lisada“ enda poolt antavate selgitustega).

7.16.3. Vaidlustaja väidab, et Vormi 3 igal üksikul real pole tähtsust, kuivõrd pakkuja peab kogumaksumuse eest tegema ära kõik tööd. Väitega nõustumine tähendaks nõustumist sellega, et maksumus oleks võinud olla esitamata mistahes arvul ridadel. Kolmas isik on seisukohal, et olukorras, kus RHAD-i nõuete järgi pidi olema täidetud iga rida, pole kõrvalekaldumisel olemuslikult mingit vahet, kas maksumus on esitamata 1-l või 10-l real.

7.16.4. Vaidlust ei ole selles, et Vaidlustaja osutatud pakkujad Bauest OÜ ja Montreco OÜ esitasid real koodiga 54 numbrilise maksumuse.

7.16.5. Meelevaldsed on Vaidlustaja väited seoses standardiga EVS 885:2005 „Ehituskulude liigitamine“. TK-s, sh Vaidlustaja viidatud osades (lk-del 6 ja 14, milles on tehtud viide kõnealusele standardile), on esitatud nõuded Hanke tulemusena sõlmitava lepingu alusel töö tegemisele, mitte sellele, milliseid nõudeid järgides tuleb esitada Riigihankes pakkumus. Standardis endas on selgitatud: *Iga organisatsiooni (tellija-organisatsioon; projektbüroo; ehitusettevõtte) siseselt võib liigiti toodud määranguid täpsustada ja põhjendatult ümber kujundada* (standardit sisaldava faili lk 5). Hankijate vajadused ning ka tellitavad objektid võivad väga oluliselt erineda. Kui teatud tüüpi ehitiste korral on teatud tüüpilised kulud, siis on veidi erilisemaid objekte, mille hulka võib kahtlemata lugeda kavandatud Meriküla trepi. Kui pakkuja soovib teha pakkumust enda jaoks erilise objekti projekteerimiseks ja ehitamiseks, siis ei suurenda see mitte Hankija kohustusi vaid pakkuja enda hoolsuskohustust. Hankija on oma nõuded kehtestanud ning peab neid rakendama kõigi pakkujate.

7.16.6. Standard ei määra ega saagi määrata seda, milliseid töid Hankija tellib või kuidas Hankija küsib tööde tegemiseks hinnapakumust. Vormi 3 ja standardi võrdlusest on ilmne, et Hankija ei ole lähtunud standardist.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Hankija on kehtestanud Vastavustingimuste osas „Pakkumuse maksumus“ järgmised nõuded: *Pakkuja esitab:*

1) *pakkumuse maksumuse eurodes pakkumuse maksumuse tabeli Vorm 3 Ehituskulude liigitus kohaselt, täites kõik tabeli alajaotustele vastavad tühjad/valged lahtrid ja*
2) *pakkumuse maksumuse eRHR-s oleval töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitaja“ toodud struktuuri kohaselt, kuhu märkida lepingu tööde maksumuse summa kokku (Vorm 3 "Kõik kokku" lahter) ilma käibemaksuta. Kui pakkumuse maksumus (koondsumma „Kõik kokku“, ilma käibemaksuta) tabelis Vorm 3 Ehituskulude liigitus erineb eRHR-s esitatud maksumuse vormist, loetakse õigeks Vorm 3 Ehituskulude liigitus kohaselt esitatud maksumus. RHAD-i dokumendina kehtestatud Vormil 3 on Ehitus kulude liigituse tabeli kohal märged: Pakkuja täidab kõik tühjad/valged lahtrid. Hinnapakumuse esitatakse ühe eurosendi täpsusega. Vormil 3 oleva tabeli ainsa pakkuja poolt täidetava veeru pealkiri on „Maksumus“. Selle pealkirja all paiknevad valged ja tühjad lahtrid, mida pakkujal oli võimalik täita ning mis tuli täita. Neisse lahtritesse sisestatud arvud summeeriti automaatselt kollastesse lahtritesse ning need moodustasid konkreetse kulurühma (nn põhi kulurühma) maksumuse. Vastavustingimuste osa „Pakkumuse maksumus“ ja Vormi 3 koosmõjus on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Vormi 3 veerus „Maksumus“ tuli igasse valgesse/tühja lahtrisse kanda real välja toodud kulu liigi (koodi) maksumus eurodes.*

9. Puudub vaidlus, et Vaidlustaja märkis kulurühma „FASSAAADIELEMENDID JA KATUSED“ koodi 54 (*Sillapiirde kate*) alla veerus „Maksumus“ maksumusena „X“-i. Selle tulemusena ei sisaldanud kulurühma „FASSAAADIELEMENDID JA KATUSED“ kogumaksumus ka kulu koodi 54 (*Sillapiirde kate*) maksumust arvulise väärtusena.

Pakkumuses ei esitanud Vaidlustaja mingeid selgitusi selle kohta, miks ta märkis Vormil 3 kulu koodi 54 (*Sillapiirde kate*) all eurodes väljendatava maksumuse asemel tähe või tähise „X“. Vaidlustusmenetluses väidab Vaidlustaja, et kuna koodi 54 (*Sillapiirde kate*) all märgitud töö/kulu on samasisuline koodi 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) all märgitud tööga, kajastas Vaidlustaja kogu vastava maksumuse/kulu koodi 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) all, koodi 54 (*Sillapiirde kate*) lahtrisse märkis aga „X“-i.

10. Hankija lükkas Vaidlustaja pakkumuse RHS § 114 lg 2 esimese lause alusel tagasi, kuna pakkuja ei ole Vormil 3 täitnud korrektset rida koodiga 54, kus on maksumuseks märgitud „X“. Hankija põhjendas oma otsust üksikasjalikult Korralduses (vt käesoleva otsuse p 5.1) ja Hindamiskomisjoni protokollis nr 1 (vt käesoleva otsuse p 6.5).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks on kooskõlas RHS § 114 lg 2 esimese lausega ja seega õiguspärane.

10.1. Vaidlustajale pidi olema arusaadav, et kõik Vormi 3 veerus „Maksumus“ olevad valged/tühjad lahtrid tuli täita maksumust väljendavate numbriliste väärtustega (vt käesoleva otsuse p 8). Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Vaidlustaja pakkumus on vastav, kuna Vormil 3 on nõutud täita tühjad/valged lahtrid, kuid ei ole keeldu, et täitmisel ei tohi mingisse lahtrisse märkida „X“-i. Vaidlustuskomisjon leiab, et Vormi 3 tabeli veerus „Maksumus“ tuli igasse valgesse/tühja lahtrisse kanda vastaval real välja toodud kulu liigi maksumus eurodes. Seda, et Vaidlustaja märkis lahtrisse „X“-i ei saa pidada Vormi 3 nõuetekohaseks täitmiseks, kuna „X“ ei väljenda mõistetaval viisil töö maksumust. Vaidlustuskomisjon tutvus kõikides pakkumustes esitatud Vormidega 3 ning veendus, et kõik pakkujad peale Vaidlustaja on mõistnud RHAD-i nõuet ühtemoodi ning märkinud Vormi 3 tabeli kõikidesse tühjadesse lahtritesse arvulised väärtused ehk konkreetse töö maksumuse.

10.2. Vaidlustaja väide vaidlustusmenetluses, et Vaidlustaja esitatud Vormil 3 on *selguse huvides* töö maksumus, mis tuli esitada koodi 54 (*Sillapiirde kate*) all, hõlmatud koodi 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) töö maksumuses, ei ole kontrollitav. Vaidlustuskomisjonile ei ole arusaadav, miks Vaidlustaja, kui ta pidas ilmtingimata vajalikuks teha sisuline muudatus Hankija poolt etteantud kuluridades, seda vähemalt märkusega oma pakkumuses välja ei toonud. Koodi 54 (*Sillapiirde kate*) puhul töö maksumuse asemel märgitud „X“ ei võimaldanud hankemenetluses ega võimalda ka vaidlustusmenetluses kindlaks teha, kas kõnealuse tööliigi maksumus on tegelikult üldse pakkumuse kogumaksumusse arvestatud ning kui on, siis millise tööliigi maksumuses see sisaldub ja millises suuruses.

10.3. Vaidlustuskomisjon mõistab vaidlusaluste koodide 45 (*Silla piirde al. komposiitplaatidest kate*) ja 54 (*Silla piirde kate*) vahekorda Vormil 3 nii, et kululiigi 4 „KANDETARINDID“ kood 45 (*Silla piirde al. komposiitplaatidest kate*) all on mõeldud sillakonstruktsiooni sisemist katmist ning kululiigi 5 „FASSAADIELEMENDID JA KATUS“ kood 54 (*Silla piirde kate*) all on mõeldud silla fassaadpinna välispinna katmist. Ilmne on see, et Hankija on need kulud/tööd Vormil 3 eraldanud ning nõudnud ka pakkujatel pakkumuses eraldi maksumuste esitamist. Vaidlustajal ei olnud õigust Vormil 3 kehtestatud kulude liigitust ignoreerida ning esitada (väidetavalt) kogu sillapiirde katte kulu (kululiigi „KANDETARINDID“ koodi 45 (*Silla piirde al. komposiitplaatidest kate*)) all, kuhu see Vaidlustaja väitel *sisuliselt ja loogiliselt* kuulub.

10.4. Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et hankemenetluses osalemisest huvitatud isiku¹ 07.01.2025 küsimusele nr 11: *Vorm 3 Ehituskulude liigituses on p.45 Silla piirde al.komposiitplaadist kate ja p.54 Sillapiirde kate. Kuidas on mõeldud kulude liigitamine nende ridade vahel?* Hankija sisuliselt vastanud ei ole. Hankija 10.01.2025 vastust: *10. ja 11. Vorm 3 parandatud/täpsustatud* ei saa pidada sisuliseks vastuseks, kuna Hankija Vormi 3 tegelikult ei parandanud. Vaidlustuskomisjon peab Hankija poolt küsimusele vastamata jätmist taunitavaks (vaidlustuskomisjon ei nõustu Hankijaga, et see küsimus sai vastuse 07.01.2025 Hankijale esitatud küsimuste hulgas (vt eRHR küsimuse ID: 919948) küsimusele nr 8 10.01.2025 antud vastusega. See küsimus ja vastus ei puuduta kulude liigitust Vormil 3). Samas leiab vaidlustuskomisjon, et juhul, kui Vaidlustajal oli tõepoolest probleeme kulude liigitusega Vormil 3 koodiga 45 ja 54 tähistatud tööde vahel, oli tal ka pärast 10.01.2025 võimalus

¹ Vaidlustuskomisjon märgib, et kõnealuse küsimuse esitajaks ei olnud Vaidlustaja (vt eRHR küsimuse ID: 920045)

pöörduda uue küsimusega Hankija poole ning põhimõtteliselt sai ta esitada ka vaidlustuse vaidlustuskomisjonile. Seda Vaidlustaja ei teinud. Seega pidi Vaidlustaja, nagu ka teised pakkujad ning Hankija juhinduma pakkumuse esitamisel Hankija kehtestatud Vormist 3 ning Vaidlustaja ei saanud hakata seal ette antud ehituskulude liigitust iseseisvalt ümber kujundama (nt otsustades, et koodi 45 (*Sillapiirde al.komposiitplaadist kate*) all olevate töö maksumus hõlmab ka koodi 54 (*Sillapiirde kate*) töö maksumuse). Praegusel juhul on Vaidlustaja otsustanud lahenduse kasuks, mis teeb tema pakkumuse kontrollimatuks (objektiivselt ei ole võimalik kontrollida, kas koodi 45 maksumus hõlmab koodi 54 maksumust või mitte).

10.5. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et kuna Riigihankes on ainsaks hindamiskriteeriumiks pakkumuse kogumaksumus ning pakkumusi ei hinnata üksikute kuluridade alusel, ei ole Vormi 3 üksikutel ridadel erilist tähtsust.

Vastavustingimuste punkti „Pakkumuse maksumus“ kohaselt tuli töölehele „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ märkida lepingu tööde maksumuse summa kokku (Vorm 3 „Kõik kokku“ lahter) ilma käibemaksuta. Kui pakkumuse maksumus Vormil 3 erineb eRHR-s esitatud maksumuse vormist, loetakse õigeks Vormi 3 kohaselt esitatud maksumus. Seega, pakkumuse kogumaksumus mitte üksnes ei tulene Vormil 3 esitatud maksumuste summast vaid vastuolu puhul tuleb lähtuda mitte lehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ toodud maksumusest vaid Vormil 3 toodud kogumaksumusest. Seega on Hankija rõhutanud, et iga Vormil 3 toodud töö maksumus omab olulist osa kogumaksumuse kujunemisel/kontrollimisel, mida Hankija pidi arvestama ka Vaidlustaja pakkumuses esineva mittevastavuse sisulisuse hindamisel RHS § 114 lg 2 mõttes. Hankija Korralduse põhjendustest nähtub, et Hankija on sellega oma kaalutlustes asjakohaselt arvestanud (vt käesoleva otsuse p 5.1).

10.6. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Hankija oleks pidanud küsima Vaidlustajalt selgitusi tema pakkumuses esitatud Vormi 3 kohta. Arvestades eelpool käsitletud asjaolusid ei olnud Vaidlustaja pakkumuses esinev puudus selgitustega kõrvaldatav, mistõttu Hankijal polnud ka kohustust selgitusi küsida.

11. Vaidlust ei saa olla selles, et Vaidlustaja ega ükski teine pakkuja ei ole RHAD-i, sh Vormi 3, tähtaegselt vaidlustanud. Vaidlustuskomisjon rõhutab veelkord, et pikaajalise kohtupraktika kohaselt (vt nt Riigikohtu lahend nr 3-3-1-50-15, p 14.2; Tallinna Ringkonnakohtu lahend nr 3-19-119, p 10) on tähtaegselt vaidlustamata riigihanke alusdokument kehtiv ning sellest tuleb pärast pakkumuste esitamist lähtuda, samuti peab hankija rangelt kinni pidama enda poolt kindlaks määratud tingimustest (Euroopa Kohus C-523/16 ja C-536/16, MA.T.I. SUD, p-id 51–52).

Seega ei ole käesolevas vaidluses asjakohased Vaidlustaja argumendid, mis on suunatud Vormi 3 õiguspärasuse kahtluse alla seadmisele, sh BauEst OÜ ja Montresco OÜ arvamused sellest, kui ebaõigesti või ebaloogiliselt oli RHAD koostatud ning kui ebaselge võis olla kulude jaotus koodidega 45 ja 54 tähistatud tööde vahel.

12. Vaidlustaja ei ole toonud välja iseseisvaid õiguslikke või faktilisi asjaolusid, millest tulenevalt võiks seada kahtluse alla Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasuse, vaid lähtub selle otsuse vaidlustamisel eeldusest, et õiguspärane ei ole Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks ning hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks on õiguspärane, on õiguspärane ka Hankija otsus, millega Kolmanda isiku pakkumus tunnistati edukaks.

13. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

13.1. Hankija ei ole esitanud taotlust lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks.

13.2. Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu on tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel.

Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks Vaidlustajalt kogusummas 2813,80 eurot (käibemaksuta), 12,79 tunni õigusabi osutamise eest keskmise tunnihinnaga 220 eurot.

Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud mõnevõrra ülepaisutatud. Vaidlustusasi on mahukas, kuna sisaldab ohtralt kordusi, kuid on keskmisest lihtsam. Vaidlustuskomisjon leiab et vajalikud ja põhjendatud on Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud 10 töötunni ulatuses, seega 2200 eurot (käibemaksuta), mis tuleb Vaidlustajalt välja mõista.

13.3. Vaidlustaja kulud vaidlustusmenetluses jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik